

blive fysiske paa en Tid, hvor Landbruget ikke har Brug for deres Arbeidskraft. Jeg siger herved til Regeringen om Foraaret, men fremfor Alt til, at henvend $\frac{2}{3}$ af Arbejderne fysisk sættes om Vinteren, hvilket fremgaar af nogle Oplysninger, som jeg senere har erhvervet mig. Og med Hensyn til Vinteren, maa Landmændene dog vel indrømme, at, naar en Lærker skal leve med Familie for 50 Ore om Dagen og Kosten til sig selv, turde dette dog være noget smalt. Jeg ser altsaa ikke ligere, end at det baade lige over for Landbruget, lige over for Arbejderne og lige over for den økonomiske Status i det Hele taget vilde være meget heldigt, hvis denne Industri kunde drives, og det er dette Forsøg, dette Experiment, som vi nu skulle se. Skulde derimod de to Fabriker standse, vil dermed en Kapital gaa til Grunde, og det vil da være ikke saa kort, inden dette Forsøg vil blive gjentaget. Jeg føler mig nemlig forvisset om, at det vil blive gjentaget, men først efter en Række af Aar, hvor det saa muligvis og forhaabentlig vil blive sørt til Ende. Naar man endvidere har sagt, at Landbruget — som det med en vis Bathos blev sagt — Gud ske Lov hidtil har staaet paa sine egne Ben uden al Hjælp fra Staten, saa skal jeg minde om, at dette ikke er rigtigt. De Herrer behøve blot at gennemgaa Finantslovens § 19, 3die Afsnit, og De vil der se ret skønne Summer begjærede til Landbruget; jeg siger ikke, at det er for store Summer, jeg mener, at man i et agerdyrkende Land ikke behøver at være saa hange for at votere nogle Summer dertil. De Herrer ville kunne overbevise sig herom i den Betænkning fra Finantsudvalget, som nu ligger for, at vi i Holbæk Amt til en fysisk Station bevilge ikke mindre end 14,000 Kr. til Forsøg. Jeg er selv med dertil og mener, at det er rigtigt; men hvorfor kunde man ikke ogsaa der stille sig paa et ophøiet Standpunkt og sige: Det er kun rene Forsøg, lad dem, der have Tro dertil, prøve deres Kapitaler derpaa. Jeg skal minde om Forsøgsmarken herude ved Landbohøjskolen, den koster adskillige Tusinder, men jeg har ikke Noget imod den, jeg betragter ivertimod disse Forsøg som gavnlige. Lad mig minde de Herrer om en Ting til, og det er, hvormeget have ikke Smaaproprietarerne, dels vore egne, dels i Lydsland, offret paa Forsøg? Vi have tidt let af dem, og der har tidt været meget at le af i hele deres Maade at tage Sagen paa; men jeg vil sige, at der er indsamlet adskillige Erfaringer ved disse Forsøg og ved de Kapitaler, som Landmænd have tilsat, og som de mange Gange selv ere gaaede tilgrunde ved at have tilsat. Vi skulle ikke saaledes stille os paa et ophøiet Standpunkt og mene, at vi have gennemskuet Alt, og at vi ere kloge end Alle, have større Indsigt end alle andre Mennesker og Lande, og i saa Henseende kan jeg være enig med Udtalelser, der alt ere fremkomne. I alle andre Lande har man stillet sig paa en ganske anden Maade over-

for denne Industri. Naar vi hjælpe den, siger et æret Medlem (Taubert), kunde vi komme til at hjælpe alle Industrier, Sodafabriker, Oljefabriker og mange andre skønne Ting. Hvem taler om dette? Det Høieste, her kunde være Tale om, var at gjøre Noget for, at Fabrikkerne kunde komme til at føre deres Forsøg til Ende. (En Stemme: Hvad skal der gøres?) Det ærede Medlem spørger, hvad der skal gøres; jeg har ikke stort Haab om at overbevise det ærede Medlem, jeg har ikke talt, fordi jeg har ment, at det skulde have videre Følger — nu vel at mærke, — men jeg har talt, fordi det, selv om det hører sig Følger nu eller siden, altid er tilfredsstillende, naar man tror, at man er i Mindretal, at faae sagt, hvad man har paa Sinde. Det er ogsaa tilfredsstillende for Andre, der staa udenfor; de kunde ellers tro, at, naar disse Grunde vare komne frem, skulde det nok have virket, men netop derfor har jeg tilladt mig at tale udsørlig derom og har ikke i det Stykke kunnet efterkomme den ærede Formands Opfordring. Jeg har troet at skulde denne Sag dette, de Mænd og de Kræfter, som have været i Bevægelse i denne Sag og udarbejdet saa udsørlige Skrifter. Man kan mene, hvad man vil, om denne Sag, Ingen skal kunne negte, at, dersom den Mand, der har taget denne Sag ivrigt og virksomt fra Landbrugets Standpunkt, ikke havde virket for vort Landbrug, vilde Udskilligt deri have set anderledes ud, end det nu gjør, og neppe saa godt. Det er Grunden til, at jeg har tilladt mig at udtale mig saa udsørlig, slet ikke det, at jeg ventede, at det skulde have nogen Virkning paa de ærede Medlemmer.

Winther: Det er jo Stude, naar en saadan Sag er bleven opfat i nogle Dage, at der ikke foreligger en Tidende, hvoraf man kan se, hvad der egentlig er blevet sagt, thi da er det saare vanskeligt at indpaa, hvad der er kommen frem i det tidligere Møde. Jeg skal derfor ikke forsøge paa at huske Alt, hvad der blev fremsat, men skal kun tillade mig at minde om, at de Indvendinger, som ere gjorte imod mig, ere fremkomne fra Mand, der delvis staa paa et ganske andet Standpunkt med Hensyn til hele denne Sag end jeg, og det er derfor, at vi ikke kunne forstaa hinanden. Det blev saaledes udtalt her, at det var et sundt og naturligt Standpunkt, man stillede sig paa, da man vedtog Loven af 3die Mai 1873. I den Henseende skal jeg bemærke, at dette er udtalt fra Mand's Side, som mene, at det er det Rigtigste, at Løden vedbliver at give en saa stor Indtægt, som den hidtil har givet. Fra deres Standpunkt er dette naturligt — det indrømmer jeg — men de Herrer, som ville kritisere min Udtalelse, lade, som om jeg skulde være forpligtet til at staa paa deres Standpunkt. Nu er det derimod bekjendt nok for de ærede Herrer, der her i Thinget lægge Mærke til de Forslag, der fremkomme, at jeg er